

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN, ~~Bezitsverving en Publiek-~~
B.V.D. rechtelijke Bedrijfsorganisatie.

No.: 411.043
Bijl.: 1. (3 blz.)

Betr.: Bezoek van CPN-partijbestuurders
aan de Mijnstreek (juli 1957).

- 2 NOV. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 75 Tr

A

's-Gravenhage,

23 JULI 1957 36

~~Juli 1957~~ Stadhoudersplantsoen 25

115978 529.15
24.7.57 H.G.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden
betreffende het bezoek van CPN-partijbestuurders aan de Mijnstreek
(juli 1957).

HET HOOFD VAN DE DIENST

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no. 4
te

'S-GRAVENHAGE.

Mr. J.S. Sinninghe Damsté

- 2 NOV. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 75 jr.

BEZOEK VAN CPN-PARTIJBESTUURDERS AAN DE MIJNSTREEK (juli 1957).

Op maandag 8 juli 1957 verscheen in "De Waarheid" het bericht, dat de communistische leden van de Tweede Kamer, Paul de GROOT en Gerben WAGENAAR (resp. algemeen secretaris en voorzitter van de CPN), in het voorafgegane weekeind in gezelschap van een lid van het dagelijks bestuur van de partij een bezoek aan de Mijnstreek hadden gebracht. Volgens dit bericht hadden zij waardevolle gegevens over de arbeidssituatie in de mijnen en de enige tijd geleden door de mijnwerkers gevoerde langzaam-aan-actie verzameld. De verzamelde gegevens zouden in "De Waarheid" bekend gemaakt worden en waarschijnlijk aanleiding zijn tot het aan de orde stellen van "deze vraagstukken" in de Tweede Kamer.

In "De Waarheid" van de daarop volgende dag, 9 juli, kwam inderdaad een artikel voor over de situatie in de mijnen. In dit artikel werd niet naar het bezoek van de partijbestuurders aan de Mijnstreek verwezen. Het was afkomstig "van onze verslaggever".

Gebleken is, dat De GROOT, WAGENAAR en II, lid van het dagelijks bestuur van de CPN, inderdaad in het hierboven vermelde weekeind in Zuid-Limburg hebben vertoefd en daar in enkele plaatsen met communistische en communistisch gezinde mijnwerkers bijeenkomsten hebben gehouden.

Dergelijke vergaderingen vonden b.v. o.m. op 5 juli plaats te Treebeek en te Brunssum ten huize van bekende CPN-ers. Hierbij waren behalve De GROOT en DIAZ BAUSTE resp. 10 en 11 personen aanwezig.

De GROOT gaf daar uiting aan zijn waardering voor de begin april 1957 gevoerde langzaam-aan-actie. Volgens hem was deze actie in feite een gevolg van de strijd tussen de KVP en de PvdA om de macht in Limburg. Hem was bekend, dat de Bisschop van Roermond er zijn goedkeuring aan had gehecht. De mijndirecties zouden er eveneens hun fiat aan hebben gegeven. De GROOT verklaarde gaarne nadere inlichtingen te zullen verkrijgen omtrent een onderhoud, dat vlak voor de in april gevoerde langzaam-aan-actie zou hebben plaats gehad tussen II, voorzitter van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond (NKMB) en II, hoofdaalmoezenier van

de Arbeid.

Indien de arbeiders de actie nog twee dagen zouden hebben voortgezet, zouden hun eisen ingewilligd zijn, aldus De GROOT. Thans kon men niet verwachten, dat de door de Mijn Industrie Raad (MIR) goedgekeurde voorstellen, door de PvdA-ministers zonder slag of stoot zouden worden aangenomen, omdat DREES, SUURHOF en HOFSTRA het succes van de NKMB te niet willen doen.

Vervolgens stelde De GROOT de vraag ter discussie, wat er nu diende te geschieden. Hij informeerde daarbij of het mogelijk was een zgn. guerilla te beginnen door nu in de ene afdeling en dan in de andere een langzaam-aan-actie te voeren.

Een der aanwezigen stelde, dat de CPN, toen de NKMB het vuurtje aanstak, geslapen had. Bij meer activiteit van de partij zou de actie een geheel ander verloop hebben gehad. De Tweede Kamerfractie moest de kwestie in de Kamer aan de orde stellen en de voorstellen van de MIR ondersteunen. Voorts richtte deze spreker zich tegen de tewerkstelling in de mijnen van vreemdelingen, vooral Italianen.

Enkele discussianten vonden De GROOT te pessimistisch. Zij verwachtten aanvaarding van de MIR-voorstellen omdat de mijndirecties daar ook voor waren. Volgens één hunner zou directeur-voorzitter WEMMERS gezegd hebben, dat de bestedingsbeperking niet voor de mijnen mocht gelden. Mocht evenwel per 1 augustus geen verbetering in de positie van de mijnwerkers zijn gebracht dan zouden de partijleden zelf in het geweer moeten komen. Van de vakbonden werd weinig heil verwacht, ook niet van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf (ABWM, aangesloten bij de Nederlandse Vakcentrale). Het voeren van een zgn. guerilla werd niet mogelijk geacht.

De GROOT zegde toe, dat de CPN-Tweede Kamerfractie de voorstellen van de MIR zal ondersteunen en kondigde aan, dat zij bovendien een loonsverhoging voor de mijnwerkers van 10% zal eisen. Hem was thans gebleken, dat de mijnwerkers minder verdienen dan de bouwvakarbeiders, sommigen zelfs veel minder dan de metaalbewerkers. Getracht moest worden van de directeur-voorzitter in een persoonlijk onderhoud te vernemen, hoe deze over de bestedingsbeperking

ten opzichte van de mijnen dacht. De CPN-bedrijfskrant "De Mijn-lamp" zal vóór 1 augustus nog 3 maal verschijnen en ruimschoots gegevens verschaffen over de strijd van de mijnwerkers. Voor dit doel zal ook "De Waarheid" ten dienste staan.

II was van oordeel, dat op elke mijn een uit 5 of 6 personen bestaand actie-comité gevormd moest worden, dat echter niet uitsluitend uit CPN-leden mocht bestaan. Om roeyement van de comité-leden uit de vakorganisaties te voorkomen moesten deze comité's met de vakbonden samenwerken. De eerste taak moest zijn het verzamelen van alle mogelijke gegevens, welke met spoed aan "De Waarheid" toegezonden moesten worden.

De Limburgse districtsleider I werd belast met de uitvoering van dit voorstel. Hij kreeg tevens de opdracht daartoe alle partijleden, werkzaam in de mijnen, in een vergadering bijeen te roepen.

Commentaar

Het moet uitgesloten worden geacht, dat, mochten CPN en EVC er in een enkel geval in slagen tot de oprichting van een "actie-comité" te komen, de vakorganisaties tot samenwerking daarmede bereid zouden zijn.

juli 1957